

רבי יעקב אומר:

רואין כל שאילו יחקקו ויחלקו,
ויש בהן טפח לכאן וטפח לכאן -
נידון^ט משום דיומד,
ואם לאו -

אינו נידון^ט משום דיומד;

שהיה רבי יעקב אומר:

דיומדי סוכה טפח;

וחכמים אומרים:

עד שיהו שתיים כהלכתן,

ושלישית אפילו טפח.

ושאינה גבוהה עשרה טפחים.

מגלן?

אתמר:

רב ורבי חנינא ורבי יוחנן ורב חביבא מתנו,

בכוליה^י סדר מועד,

כל כי האי זוגא חלופי רבי יוחנן ומעיילי רבי יונתן:

ארוך תשעה וכפורת טפח -

הרי כאן עשרה,

וכתיב (שמות כה, כב):

ה. "וְגִיעַדְתִּי כִּף שֵׁם וְדִבְרֹתַי אֶתָּה מַעַל הַפְּפֹרֶת"; °

ותניא:

רבי יוסי אומר:

מעולם לא ירדה שכינה למטה,

ולא עלו משה ואליהו למרום,

שנאמר (תהלים קטו, טז):

"הַשְּׁמַיִם שְׁמַיִם לַיהוָה וְהָאָרֶץ נָתַן לַבָּנִי אֲדָם".

ולא ירדה שכינה למטה?

והכתיב (שמות יט, ב):

"וַיִּרְדּוּ יְהוָה עַל הָרַסִּינִי" ?

למעלה מעשרה.^{טא}

והכתיב (זכריה יד, ד):

"וְעָבְדוּ רַגְלָיו בַּיּוֹם הַהוּא עַל הָרַ הַזֶּה הַיְהוּדִים" ?

למעלה מעשרה.^{טב}

ולא עלו משה ואליהו למרום?

והכתיב (שמות יט, ג):

"וּבַיּוֹם הַהוּא אָכַל הָאֱלֹהִים" ?

למטה מעשרה.

והכתיב (מלכים ב, יא):

"וַיַּעַל אֱלֹהֵהוּ בְּסַעֲרָה הַשְּׁמַיִם" ?

למטה מעשרה.

והכתיב (איוב כו, ט):

"מֵאֲזוּז פְּנֵי כִסֵּה פָרְשִׁי עָלְיוּ עֵינָיו",

ואמר רבי נחום:^{טג}

מלמד שפירש שדי מזיו שכינתו ו"עֵינָיו" עָלְיוּ ?

דאשתרבב^{טד} ליה כסא עד עשרה,

ונקט ביה.

בשלמא ארון תשעה -

דכתיב (שמות כה, ג):

"וַעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמֹתַיִם וְזוּזָיִ אַרְכּוֹ,

וְאֲמֹה וְזוּזָיִ רְזוּבּוֹ, וְאֲמֹה וְזוּזָיִ קָמֹתוֹ";

אלא כפורת טפח,

מגלן?

דתני רבי חנינא:

כל הכלים שעשה משה,

נתנה בהן תורה מדת ארכן ומדת רחבן ומדת קומתן;

כפורת מדת ארכה ומדת רחבה נתנה,

מדת קומתה לא נתנה;

צא ולמד מפחות שבכלים,

שנאמר (שם, כה):

"וַיַּעֲשִׂיתָ לוֹ מִסְכַּת טָפוּז סָבִיב",

מה להלן - טפח,

אף כאן - טפח.

ונילף מכלים גופייהו ?

תפשת מרובה - לא תפשת,

תפשת מועט - תפשת.

רשי"י

להך מילתא דלקמן: **בכולי סדר מועד**. כל היכא דאמרינן האי זוגא כי הדדי בשמעתא איכא אמוראי דמחלפי רבי יוחנן ומעיילי רבי יונתן: **ארוך תשעה**. גובהו דכתיב ואמה וחצי קומתו ואמה בת ששה טפחים: **ותניא מעולם לא ירדה שכינה למטה**. וקרא כתיב דעל כפורת ירד ש"מ למעלה מעשרה מיפסקא רשותא: **למעלה מעשרה טפחים**. תירוצא הוא: **שפירש שדי מזיו שכינתו**. פרשו נוטריקון קא דריש: **מדת קומתה לא נתנה**. מדת עובייה היא קומתה שהיא היתה לארון ככסוי תיבה: **מסגרת**. שפה כעין לבזובין סביב השלחן: **תפשת מרובה כו'**. כל דבר שמשמעו מרובה ומועט אם תפשת את המועט יפה תפשת דבציר מהכי לא משמע ואם ימצא שהיה לך לתפוס המרובה הרי הוסיפו לך ולא נטלו ממה שבידך כלום ואם תפשת המרובה לא תפשת שאתה נראה כשקרן בדבריך ושמא המועט יש לך לתפוס ואתה הרבית לתפוס חסרו לך ממה שבידך והיינו לא תפשת אבל כשתתפוש המועט אם יוסיפו טוב ואם לאו מה שתפשת תפשת ומשל הוא:

כל שאילו יחקקו ויחלקו. בקונדיסין עגולין קא אמר רואין כל שיש בעוביין כל כך שאילו יחקק וינטל עובי עיגולן וירבעום ויחלקו ויש בהן טפח לכאן וטפח לכאן ולאחר שירבעום יחלקום מבפנים ויעשו אותם כעין מרובים שלנו שיש להם שתי דפנות שאם אתה זוקפן אחד מדפנותיה עומד ממזרח למערב והשני מצפון לדרום: **נידון משום דיומד**. אתה דנו להכשיר כדין שאמרו חכמים לענין פסי ביראות בעירובין (זו): שניתרין בארבעה דיומדין ועל שם שיש לכל אחד שתי מחיצות קרי להו דיומדין דיו עמודין שני עמודין: שהיה ר' **יעקב אומר דיומדי סוכה דיו בטפח**. ולא כשל פסי ביראות שהצריכום אמה לכאן ואמה לכאן ועל כרחיק הא דרבי יעקב דאמר יחקקו ויחלקו בעגולין קאמר דאי במרובעין לא אמר אלא יחלקו דהכי אמרו להו בעירובין: **שתיים כהלכתן**. באורך כל הסוכה וברחבה אחד לארכה ואחד לרחבה: **ושלישית אפילו טפח**. דהכי אגמריה רחמנא למשה מסיני דבשלישית סגי ליה בטפח: **רב ורבי חנינא ורבי יוחנן ורב חביבא מתנו**.